

VONNIS VAN DE ARBITRAGECOMMISSIE van het Instituut Sportrechtspraak

Kamer : Verenigingszaken
Bijzondere kenmerken : Spoedgeding
Arbiter van de kamer : mr. G. Vrieze
Zaaknummer : A 2017003/2017-63-01

In de zaak van:

Eisende partij

Naam :
Wonende te :
Verder ook te noemen :
Lid van de sportbond : Nederlandse Postduivenhouders Organisatie

Gemachtigde : mr. J.G.H. van der Kolk, advocaat te Klazienaveen

tegen:

Verwerende partij

Naam : Nederlandse Postduivenhouders Organisatie
Gevestigd te :
Verder ook te noemen : de NPO

Gemachtigde : mr. L.J. Krijgsman, advocaat te Enter

1. Het verloop van de procedure:

Op 9 maart 2017 heeft eisende partij zich bij verzoekschrift met de hierna te noemen vordering tot de arbitragecommissie van het ISR gewend. Eisende partij heeft daarbij aan ISR het verzoek gedaan zijn verzoek met spoed in behandeling te nemen.

Bij brief van 14 maart 2017 is door het ISR het verzoekschrift aan de NPO doorgezonden en de NPO in de gelegenheid gesteld om voorafgaand aan de te houden mondelinge behandeling een verweerschrift in te dienen. Door de NPO is voorafgaand aan de mondelinge behandeling geen verweerschrift ingediend.

De arbitragecommissie heeft een mondelinge behandeling bepaald die op 20 maart 2017 te Nieuwegein is gehouden, alwaar toen zijn verschenen:

- de eisende partij;
- de heer mr. J.G.H. van der Kolk, gemachtigde van eisende partij;
- de NPO, verschenen in de persoon van de heer H. Meijners, waarnemend secretaris van het bestuur van de NPO;
- de heer mr. L.J. Krijgsman, gemachtigde van NPO.

Van hetgeen tijdens de genoemde mondelinge behandeling is verhandeld heeft de juridisch secretaris aantekeningen opgemaakt, welke zich bij de stukken bevinden. Door de NPO is ter zitting aan de arbitragecommissie een pleitnota met aanvullende kopieën ter hand gesteld.

Eisende partij en de NPO hebben tijdens de zitting op 20 maart 2017 een overeenkomst tot arbitrage gesloten. Uit deze overeenkomst blijkt onder meer dat eisende partij lid is van de NPO, de NPO met het ISR een overeenkomst heeft gesloten en arbitrage als vorm van geschillenbeslechting heeft overgedragen aan het ISR, en eisende partij en de NPO het onderhavige geschil door middel van arbitrage willen doen beslechten. Uit de overeenkomst blijkt verder dat eisende partij en de NPO de arbiter van het ISR bevoegd hebben verklaard om van het onderhavige geschil kennis te nemen en met uitzondering van artikel 1, lid 6 het Arbitragereglement van het ISR van toepassing hebben verklaard. Voorts blijkt uit de overeenkomst dat partijen de zitting van 20 maart 2017 als een spoedgeding te beschouwen in de zin van artikel 29 lid 1 van het Arbitragereglement, dat eisende partij nog vóór 15 april 2017 een bodemgeschil aanhangig zal maken als bedoeld in artikel 16 van het Arbitragereglement, de NPO niet zal tegenwerpen dat dit pas na het aanhangig maken van het spoedgeding wordt ingediend, de in het ongelijk gestelde partij in de kosten van de arbitrage zal worden veroordeeld, dat partijen ieder voor zich de aan eigen zijde gevallen kosten – waaronder begrepen die van rechtsbijstand – zullen dragen en dat de arbitrage vertrouwelijk is en alle direct of indirect betrokken personen gehouden zijn tot geheimhouding, tenzij openbaarmaking voortvloeit uit de wet.

Na hun mondeling debat heeft de arbitragecommissie partijen meegedeeld, vrijdag 24 maart 2017 uitspraak te zullen doen.

2. De onomstreden feiten:

- a. Eisende partij is basislid van de NPO, die mensen verenigt die postduiven houden, ook met het oog op wed(strijd)vluchten waarbij op een bepaald adres/coördinaat (hun thuishonk) ingekorfde en elders geloste postduiven geacht worden zo snel mogelijk daarnaar terug te vliegen.
- b. De NPO bepaalt als sportbond de indeling in regio's en afdelingen. Sinds 1997 is Nederland daarnaast verdeeld in unieke strikt afgegrensde werkgebieden, waarbinnen de liefhebbers hun postduiven doen hokken op een bepaalde coördinaat, waarheen zij hun postduiven bij wed(strijd)vluchten ook trachten te laten terugkeren na lossing elders. Eén van de grootste problemen die de duiven bij deze vooral op grote afstanden toch al vermoeiende vluchten kunnen ondervinden is de wind.
- c. De NPO kent in Nederland een gelaagde organisatie. De statuten van de NPO kennen basisleden, leden basisvereniging en leden afdelingen.
- d. De leden van de NPO zijn, voor wat betreft de organisatie van wedstrijdsport, verdeeld in leden afdelingen. In beginsel is het zo dat een basislid dat woonachtig is in het geografische werkgebied van een bepaalde afdeling, ook lid is van die afdeling. Wie in een ander uniek werkgebied wil "spelen" en "vliegen", moet lid worden van een vereniging in dat werkgebied. Gedachte achter deze geografische organisatie is de wed(strijd)vluchten met tegelijk – meestal in zuidelijke landen – geloste postduiven zo min mogelijk door geografische feitelijkheden te laten beïnvloeden (windrichting, afstand etc.).
- e. Artikel 8 lid 2 onder d van de statuten van de NPO bepaalt: "Verkrijging lidmaatschap Basisvereniging houdt in verkrijging lidmaatschap Afdeling en lidmaatschap de NPO".

- f. Eisende partij is lid van basisvereniging “naam basisvereniging” te Haarsteeg (Noord-Brabant, ten noorden van ’s-Hertogenbosch en zijn westelijk daarvan gelegen woonplaats “naam woonplaats”) en als zodanig lid van de NPO. Van toepassing is de regelgeving van NPO en van de bij de NPO aangesloten verenigingen.
- g. Haarsteeg valt in het werkgebied van afdeling 3 (Oost-Brabant) en eisende partij wil bij “naam basisvereniging” blijven spelen en concoursen, maar het met zijn duiven dus wel vanuit een andere afdeling opnemen tegen de duiven uit de afdeling, waartoe zijn vereniging behoort.
- h. Op 14 oktober 2016 heeft het toen nog functionerende Beroepscollege van de NPO een verzoek van de “naam basisvereniging” Haarsteeg om eisende partij de daartoe benodigde dispensatie te verlenen niet-ontvankelijk verklaard op grond dat het basislid daar zelf om had moeten verzoeken.
- i. Op 30 november 2016 heeft eisende partij alsnog persoonlijk een verzoek ingediend bij het bestuur van de NPO voor dispensatie van de verplichting om met behoud van lidmaatschap in afdeling 3 te mogen concoursen in het werkgebied van afdeling 3 ten einde vanaf een adres/coördinaat in afdeling 7 (Midden-Nederland) zijn postduiven te laten inkorven en wel vanuit Velddriel (Gelderland, in de Bommelerwaard), hemelsbreed ongeveer 10 km noordoostelijk van “naam woonplaats” en Haarsteeg en van deze plaatsen gescheiden door de Maas. Het betreft volgens eisende partij een grensgeval: in beide afdelingen gaat het om een hok in de periferie. De NPO heeft dit verzoek op 24 februari 2017 afgewezen met de volgende motivering: “Het bestuur heeft in (zijn) beoordeling meegenomen dat beide afdelingen negatief advies hebben uitgebracht en heeft daarom besloten eisende partij helaas geen toestemming tot overgang te verlenen”.
- j. De NPO had intussen in december 2016 een dispensatiereglement vastgesteld. Op grond van het dispensatiereglement dient een aanvraag van een basislid voor dispensatie bij de Commissie Dispensaties te worden ingediend. Na advies van de Commissie Dispensaties neemt het bestuur van NPO – al staat er in het Dispensatiereglement abusievelijk NPO Rechtscollege – een besluit over het al dan niet verlenen van dispensaties. Er geldt geen overgangsrecht voor eerder ingediende dispensatie-verzoeken. De Commissie Dispensaties is door NPO op dit moment nog niet samengesteld.
- k. Op grond van artikel 6 van dit reglement kan een geschil betreffende een besluit van het bestuur inzake een dispensatieaanvraag met ingang van het wedstrijdseizoen 2017 worden voorgelegd aan de arbitragecommissie van het ISR.
- l. Eisende partij wil nog steeds met behoud van zijn lidmaatschap van de “naam basisvereniging” blijven concoursen in het werkgebied van afdeling 3 maar wel vanaf een adres/coördinaat in afdeling 7 (de duiventil van de familie in Velddriel), maar in het onderhavige spoedgeding is de NPO zich blijven verweren tegen zijn vordering om de NPO te bevelen om – op straffe van verbeurte van een dwangsom – het besluit van 24 februari 2017 te herzien en hem alsnog dispensatie te verlenen.
- m. Het wedstrijdseizoen van de NPO begint eind maart/begin april.

3. Weergave van het geschil:

- 3.1. Eisende partij heeft gesteld dat hij woonachtig is in “naam woonplaats”, maar de duivensport bedrijft vanaf het adres te Velddriel. Daar is aan toegevoegd dat het nieuwe woonadres van eisende partij te “naam woonplaats” te beperkt van omvang is om de duivensport te kunnen bedrijven. De NPO heeft, na diverse keren te zijn aangemaand, eerst na bijna drie maanden een beslissing genomen op het dispensatieverzoek. Deze beslissing is nauwelijks gemotiveerd en verwijst slechts naar twee geheime adviezen van de betrokken afdelingen. Eisende partij heeft groot belang bij toekenning van zijn verzoek tot dispensatie. Eisende partij heeft dit ook uitgebreid gemotiveerd in zijn verzoek van 30 november 2016. Het bestuur van de NPO is inhoudelijk niet op de argumenten van eisende partij ingegaan. Eisende partij acht dit zeer onzorgvuldig, en vermoedt dat er sprake is van vooringenomenheid. Ook de lange afhandelingsduur wekt bij eisende partij het vermoeden op van vooringenomenheid.

Daarbij komt dat het beleid met betrekking tot het toekennen van dispensatie van de NPO tijdens de afhandelingsprocedure van eisende partij is gewijzigd. Sinds december 2016 wordt er gebruik gemaakt van een nieuw dispensatiereglement. Het bestuur van de NPO wordt hierbij geadviseerd door een commissie, die echter nog niet is bemenst. Het is voor eisende partij onduidelijk op welke wijze, en met welke zorgvuldigheid, dispensatieverzoeken worden genomen door NPO.

Eveneens is tijdens de afhandelingsprocedure van de dispensatieaanvraag het tucht- en geschillenrecht gewijzigd dat was opgenomen in het Reglement Rechtspleging NPO en geen spoedprocedure kende. Daar waar geschillen voorheen werden voorgelegd aan het Tucht- en Geschillencollege in eerste aanleg, en het Beroepscollege in tweede aanleg, is de NPO met ingang van 1 januari 2017 aangesloten bij het ISR. Op grond van artikel 6 van het dispensatiereglement kan een geschil inzake een dispensatie-aanvraag worden voorgelegd aan het ISR. Eisende partij heeft dit gedaan. Het Reglement Rechtspleging NPO/ISR kent namelijk niet de mogelijkheid van een spoedvoorziening. Eisende partij heeft groot belang bij het verkrijgen van dispensatie. Eisende partij heeft ook een spoedeisend belang bij een beslissing op korte termijn omdat eind maart/begin april 2017 het vliegseizoen 2017 zal starten. Eisende partij wenst voor de aanvang van het vliegseizoen 2017 een onherroepelijk besluit te hebben.

- 3.2. De NPO brengt daartegen in dat er geen zwaarwegende belangen zijn om voor eisende partij een uitzondering te maken. Zij vermoedt zelfs dat hij na onderbreking van zijn lidmaatschap tussen 2008 en 2015 weer lid van “naam basisvereniging” is geworden teneinde de familie in staat te stellen om vanaf hun in afdeling 7 gelegen coördinaat in Velddriel te gaan concourseren tegen leden van afdeling 3 met gebruikmaking van zijn woonadres. Van verworven rechten kan dan geen sprake zijn. Wat daarvan zij, de door het dispensatiereglement zo genoemde situatie van “hoge uitzondering” is niet aanwezig. Het is nog maar 5 jaar geleden dat de algemene ledenvergadering een advies van beide betrokken afdelingen wenste bij een overgang van een lid dat daartoe dispensatie behoeft. Dit bewijst het grote belang bij handhaving van de grenzen tussen de unieke werkgebieden. Daarom hanteert het bestuur ook de beleidsregel dat het de adviezen van de betrokken afdelingen opvolgt.
- 3.3. Eisende partij wenst met behoud van lidmaatschap in afdeling 3 te concourseren in het werkgebied van afdeling 3 en daar in de uitslagen te worden opgenomen, hoewel hij zijn postduiven laat vliegen vanaf en naar een adres/coördinaat in afdeling 7. Hij wil dat de NPO het besluit van 24 februari 2017 om de daartoe benodigde dispensatie te weigeren herzielt en heeft gevorderd, de NPO – bij uitvoerbaar bij voorraad te verklaren vonnis – bij wijze van voorlopige voorziening te bevelen om op straffe van verbeurte van een dwangsom van € 1.000,00 per dag de gevraagde dispensatie alsnog te verlenen en NPO te veroordelen in de proceskosten met wettelijke rente.
- 3.4. De NPO heeft gevorderd deze vorderingen ongegrond te verklaren en af te wijzen.

4. De beoordeling:

- 4.1. Eisende partij heeft omtrent zijn spoedeisend belang bij de gevorderde voorziening voldoende gesteld. Een spoedige beslissing over de gewenste voorlopige voorziening is geboden, nu het wedstrijdseizoen binnenkort begint. Hij is ontvankelijk in zijn vordering, ook al omdat het oude Reglement geen spoedgeding kende in tegenstelling tot het Arbitragereglement van het ISR. Mede daarom zal op grond van de gesloten arbitrage-overeenkomst dit laatste met uitzondering van artikel 1 lid 6 worden toegepast, te meer nu hangende de beslissing op het dispensatieverzoek van 30 november 2016 intussen op 1 januari 2017 NPO zich bij het ISR heeft aangesloten (bekrachtigd bij de statutenwijziging van 17 januari jongstleden). Weliswaar zijn geen overgangsregelingen getroffen en is het zelfs onduidelijk of en zo ja, wanneer het door de ledenvergadering in december 2016 aangenomen Dispensatiereglement in werking is getreden, maar de NPO heeft onweersproken gesteld dat het aloude Tucht- en Geschillencollege en Beroepscollege al niet meer functioneren, althans geen nieuwe geschillen meer in behandeling nemen en de dispensatiecommissie alleen nog bemenst hoeft te worden, wat echter nog niet is geschied; zodra dat het

geval is, kan het Dispensatiereglement gaan gelden. Intussen was wel als vanouds het advies van beide betrokken afdelingen 3 en 7 gevraagd.

De formele bezwaren van eisende partij hiertegen moeten worden verworpen. Weliswaar mogen bestuursleden van de beide bij een dispensatieverzoek betrokken afdelingen in de toekomst geen zitting meer nemen in de commissie die het bestuur van de NPO over een bepaald dispensatieverzoek dient te gaan adviseren, maar dat neemt niet weg dat zij wel mogen worden gehoord. Wel klemmt dan eens te meer de motivering van het onafhankelijke NPO-bestuur.

- 4.2. Deze motivering is in dit geval gebrekkig. Eisende partij heeft zich terecht beklagd over de motivering van het besluit van 24 februari 2017, waarin de weigering slechts steunt op twee geheime en geheim gebleven adviezen, waarover hij door het bestuur van het NPO ook niet gehoord is alvorens het deze blindelings opvolgde. Van het bestuur mag een eigen oordeel worden verwacht over alle door een lid aangevoerde argumenten. NPO heeft weliswaar gesteld dat gelet op de voorgeschiedenis van een ten behoeve van eisende partij door zijn vereniging, de “naam basisvereniging” te Haarsteeg, in 2016 over dezelfde materie gevoerde procedure, deze motieven duidelijk konden zijn, maar dat ontslaat NPO niet van haar motiveringsplicht – al was het maar om te laten zien dat intussen geen andere motieven zijn gaan gelden.
- 4.3. Toch baten deze motiveringsklachten eisende partij hooguit bij de verdeling van de proceskosten, als mocht blijken dat het besluit om eisende partij dispensatie te weigeren, stand zou kunnen houden op verbeterde, in dit geval aangevulde gronden. In deze spoedprocedure moet immers aan de hand van de door partijen gepresenteerde feiten beoordeeld worden of de vordering van eisende partij in een nog vóór 15 april 2017 door hem aanhangig te maken bodemprocedure een zodanige kans van slagen heeft, dat vooruitlopen daarop door toewijzing reeds nu gerechtvaardigd is. Dat laatste is echter niet het geval en kan zoals hierna zal worden uiteengezet niet de conclusie zijn – en daarin vermag het horen van de drie door eisende partij opgegeven getuigen (onder wie voornoemde heer) geen verandering te brengen. Daarvan is ter zitting dan ook afgezien op grond van het feit dat de aard van een spoedgeding zich daarvoor zelden leent en bovendien is gebleken dat ze werden opgevoerd – niet om te verklaren over omstrede, voor de beslissing relevante feiten, maar om uiteen te zetten hoe schrijnend het geval van eisende partij is: een moreel of juridisch oordeel, waarvoor getuigen niet nodig zijn.
- 4.4. Eisende partij beklagt zich – afgezien van de terechte klachten over de gebrekkige motivering – ook over strijdigheid met het gelijkheidsbeginsel en verwijst daartoe naar een reeks van gevallen waarin wel dispensatie is verleend. NPO heeft echter onbestreden aangevoerd dat het hier bijna steeds gevallen betreft die speelden kort na de invoering van de unieke werkgebieden in 1997, toen er meer reden was om – met name oudere – leden tegemoet te komen die zich beriepen op min of meer verworven rechten en van wie verandering van vereniging of werkgebied in redelijkheid niet meer gevergd kon worden. Bovendien is in het ongewisse gelaten, in hoeverre in deze decennia oude gevallen dezelfde of vergelijkbare omstandigheden speelden en afwijkende omstandigheden irrelevant zouden zijn. Er is slechts een opsomming gegeven van eerdere dispensaties.
- 4.5. Ten slotte wijst eisende partij op gewekte verwachtingen. Zijn verzoek is namelijk in de ledenregistratie van de NPO verwerkt met goedkeuring van één der betrokken afdelingen; ook de wijziging van coördinaten is vervolgens geregistreerd. Daar brengt NPO overtuigend tegen in dat deze mutaties min of meer automatisch worden verwerkt zonder dat de dispensatieprocedure daarin een rol speelt. Het bondsbureau mag natuurlijk ook de met advisering en besluitvorming over dispensatieverzoeken belaste bondsorganen niet met administratieve handelingen voor voldongen feiten kunnen stellen. Er was te minder reden om op deze mutaties te vertrouwen na het verzet van het bestuur van de NPO tegen een eerder verzoek om dispensatie voor eisende partij, ingediend door zijn niet-ontvankelijk verklaarde vereniging “naam basisvereniging”. De gewekte verwachtingen zijn dus niet gerechtvaardigd en zullen dus evenmin grond voor dispensatie opleveren.

- 4.6. Bij de beoordeling van alle klachten weegt uiteraard het uitzonderlijke karakter van dispensaties zwaar: het woord zegt het al. De regel is immers dat de indeling in unieke werkgebieden de eerlijke competitie bevordert. Bij redenen voor dispensatie noemt het reglement met zoveel woorden al voorbeelden die op een zekere overmacht wijzen: gehandicapte liefhebbers die van derden afhankelijk zijn en gewetensbezwaren tegen het vliegen op zondag. Mede tegen die achtergrond moet de conclusie zijn dat het bestuursbesluit van 24 februari 2017 na aanvulling en waar nodig – maar daarover heeft eisende partij niets aangevoerd – verbetering van de zeer summiere gronden hoogst waarschijnlijk stand zal houden. Al met al heeft eisende partij onvoldoende duidelijk gemaakt waarom zijn nieuwe woonsituatie hem noodzaakt (niet minder dan dat !) om in een andere afdeling te spelen en aan wedvluchten mee te doen en nog wel op een hok van een andere duivenliefhebber wiens echtgenote soms ook aan wedvluchten meedoet. Dat de duiven dan aan de zuidkant van dat werkgebied een kleinere afstand zouden hoeven te vliegen dan nu aan de noordkant, gaat voor meer grensgevallen op en rechtvaardigt – ook vanwege de precedentwerking en aantasting van het geldende systeem van strikte grenzen – geen uitzondering.
- 4.7. Geconcludeerd wordt dat voldoende aannemelijk is geworden dat in een bodemprocedure zal worden geoordeeld dat de bezwaren van eisende partij tegen weigering van de dispensatie niet opgaan.

5. De kosten:

- 5.1. De door eisende partij als grotendeels en materieel in het ongelijk gestelde partij voor twee derde delen en door NPO wegens de gebrekkige en tot beroep uitnodigende motivering voor een derde deel te dragen arbitragekosten zal de Arbitragecommissie hierna in rekening brengen. Blijkens artikel 7 van de arbitrage-overeenkomst dienen de kosten van arbitrage aan het ISR te worden betaald.
- 5.2. Het totaalbedrag aan kosten in deze arbitrage is door de Arbitragecommissie vastgesteld op € 2.250,00. Omdat de kosten inmiddels de door eisende partij en NPO betaalde voorschotten (ad elk € 500,00) met een bedrag van € 1.250,00 overstijgen, zal de arbitragecommissie eisende partij en NPO gelasten een aanvullend bedrag van € 1.000,00 respectievelijk € 250,00 aan het ISR te betalen.

6. De beslissing:

De arbitragecommissie van het ISR, oordelend naar redelijkheid en billijkheid en rekening houdend met de gebruiken in de sportwereld,

1. wijst de vorderingen van eisende partij af;
2. veroordeelt eisende partij tot betaling aan het ISR van het aanvullend bedrag van € 1.000,00 aan het ISR in verband met de kosten van arbitrage. Betaling van dit bedrag dient binnen twee weken na de datum van verzending van dit vonnis te geschieden op rekening NL16ABNA0847972526 ten name van Instituut Sportrechtspraak te Amsterdam, onder vermelding van arbitrage A 2017003/2017-63-01 eisende partij/NPO;
3. veroordeelt NPO tot betaling aan het ISR van het aanvullend bedrag van € 250,00 aan het ISR in verband met de kosten van arbitrage. Betaling van dit bedrag dient binnen twee weken na de datum van verzending van dit vonnis te geschieden op rekening NL16ABNA0847972526 ten name van Instituut Sportrechtspraak te Amsterdam, onder vermelding van arbitrage A 2017003/2017-63-01 eisende partij/NPO;
4. bepaalt dat overeenkomstig de overeenkomst tot arbitrage partijen ieder voor zich de aan eigen zijde gevallen kosten, waaronder die van rechtsbijstand, zullen dragen.

Aldus gewezen te Nieuwegein door de arbitragecommissie van het ISR, bestaande uit mr. G. Vrieze, arbiter, en uitgesproken door de arbiter ten kantore van het ambtelijk secretariaat van het Instituut Sportrechtspraak te Amsterdam op 24 maart 2017, in tegenwoordigheid van A.J. van Koerten, juridisch secretaris.

mr. G. Vrieze
(arbiter)

A.J. van Koerten
(juridisch secretaris)

Afschrift verzonden d.d.: 24 maart 2017
Paraaf ambtelijk secretaris:

Van een uitspraak van de arbitragecommissie is geen beroep mogelijk. De uitspraak is bindend voor partijen.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 34 lid 1 van het Arbitragereglement van het Instituut Sportrechtspraak is het origineel van dit vonnis, nadat een afschrift van dit vonnis aan partijen was gezonden, per gelijke datum gedeponneerd ter griffie van de rechtbank Midden Nederland te Utrecht.

Een vonnis kan worden gepubliceerd in de Officiële Mededelingen van de desbetreffende bij het Instituut Sportrechtspraak aangesloten sportbond, hetzij omdat de arbitragecommissie aldus heeft bepaald, hetzij omdat het bestuur van de desbetreffende van de bij het Instituut Sportrechtspraak aangesloten sportbond aldus heeft besloten. Het bestuur van het Instituut Sportrechtspraak kan tevens bepalen dat de uitspraken van de arbitragecommissie – al dan niet geanonimiseerd – worden gepubliceerd door het Instituut Sportrechtspraak en/of op zijn website worden geplaatst.